

Informatie thuiszorg mondgezondheid bij ouderen

De mondgezondheid van veel (kwetsbare) ouderen in ons land is niet goed. Hierdoor hebben zij onnodig veel pijn, moeite met kauwen en vormen mogelijke infecties een risico voor hun (mond)gezondheid.

Als thuiszorgmedewerker ben je een belangrijke schakel in de zorg en behandeling van (kwetsbare) ouderen. Dit kun je verder versterken door samen met andere professionals de keten van goede mondzorg vorm te geven.

Toename ouderen

Ondanks de toenemende vergrijzing blijven ouderen lang zelfstandig wonen en houden langer hun eigen gebit. Daarbij is het belangrijk dat goed ingespeeld wordt op hun mondgezondheid en de mondzorg die daarmee samenhangt zodat zij gezond en fit blijven.

De toename van ouderen in Nederland heeft gevolgen voor onze gezondheidszorg. Ook de chronische zorg neemt toe.

Als thuiszorgmedewerker ben je vooral gericht op het ondersteunen en begeleiden van cliënten en behalve het terugdringen van beperkingen die het ouder worden of een ziekte met zich meebrengt, wordt ook de zelfredzaamheid, participatie en een goede kwaliteit van leven bevorderd (RIVM 2011).

Belang gezonde mond

Mondgezondheid is een belangrijk onderdeel van onze gezondheid. Een gezond gebit is belangrijk voor de algehele gezondheid. Een slechte mondgezondheid brengt gezondheidsrisico's met zich mee.

Mogelijke gevolgen

De mogelijke gevolgen van een slechte mondgezondheid zijn:

- infecties of ontstekingen in de mond;
- ondergewicht door ondervoeding;
- pijn;
- smaakstoornissen;
- slechte adem;
- stress;
- verminderd zelfvertrouwen;
- vereenzaming.

Gevolgen langere termijn

- Ischemische hartziekten
- Atriumfibrilleren
- Hartfalen
- Cerebrovasculaire ziekte
- Perifere arterie ziekte
- Hersenabcessen

Kenmerken slechte mondgezondheid

- rood of gezwollen tandvlees;
- bloedend tandvlees na tandenpoetsen;
- vieze smaak;
- pijn in de mond;
- slechte adem;
- droge mond;
- problemen met eten en drinken;
- langere tanden;
- losse tanden;
- meer ruimte tussen de tanden;
- tanden die uit elkaar drijven;
- tandsteen op de tanden;
- lipklachten;
- klachten van de wangen;
- klachten van de tong.

Taak thuiszorgmedewerker

Als thuiszorgmedewerker kun je tijdens het contactmoment de mondgezondheid aankaarten.

Hiervoor kun je eventueel gebruik maken van de voorlichtingsmaterialen die op de website van '[de mond niet te vergeten](#)' (DMNV) te vinden zijn. Op de website staat informatie over mondzorg die je ook aan de cliënt kunt meegeven, zoals:

- poetsinstructies;
- preventie instructies
- poetsinstructiekaarten, verwijsmateriaal en een voorbeeld van een vragenlijst.

Verdere informatie die je op die website kunt vinden:

- voorlichtingsmaterialen;
- digitale scholingen voor thuiszorgmedewerkers over mondgezondheid en het belang ervan;
- voorlichtingsmaterialen;
- screening en verwijsinstrumenten;
- materialen zoals posters, folders;
- instructies hoe te verwijzen naar een tandarts of mondhygiëniste.

Belangrijk

Het is belangrijk dat jij als thuiszorgmedewerker de cliënt wijst op het verband tussen een slechte mondgezondheid en de algehele gezondheid. Je hebt een duidelijke rol in het signaleren van klachten die de mondgezondheid betreffen.

Adviezen voor de cliënt

Adviezen die je een cliënt kunt geven, zijn:

- poets tanden en tandvlees twee keer per dag minimaal twee minuten;
- maak dagelijks tussen de tanden schoon met interdentale borstels of flossdraad (leg uit hoe ze dit het beste kunnen doen);
- gebruik speciale tandverzorgingsmiddelen en/of mondspoelingen als de tandarts of mondhygiëniste dit adviseert;
- ga minimaal één keer per jaar naar de tandarts, ook met een kunstgebit.

Bel of mail als er nog vragen zijn.

Helma Ario Soeriwardojo,
Tandheerkundig Preventief Medewerker
GGD Flevoland
h.ariosoeriwardojo@ggdflevoland.nl
06-48 132 196

Handige websites

[GGD Flevoland](#)

[Een Gezonder Flevoland](#)

[De Mond Niet Vergeten](#)

Verwijzing naar een tandarts

Voor- en achternaam	
Geslacht	
Geboortedatum	
BSN-nummer	
Adres	
Postcode en woonplaats	
Telefoonnummer	
Naam verwijzer	
E-mailadres verwijzer	
Toestemming patiënt	
Bijzonderheden	
Medicatie	

Dit formulier opsturen naar:

Helma Ario Soeriwardojo
Tandheelkundig Preventief Medewerker GGD Flevoland
h.ariosoeriwardojo@ggdflevoland.nl
06-48 132 196

Postbus 1120
8200 BC Lelystad

Intakeformulier mondzorg cliënt

Noteer eerst de gegevens van de huidige tandarts

Naam tandarts	
Telefoonnummer tandarts	
Emailadres tandarts	

Benodigheden

Penlite, handschoenen en mondgaasjes. Zorg dat voorafgaand aan het onderzoek de mond en prothesen afgespoeld zijn. Laat de cliënt bij voorkeur zitten als je de mond bekijkt.

Ingevuld door		Datum	
---------------	--	-------	--

		Ja	Nee
1	Heeft de cliënt zijn eigen tanden en kiezen?		
2	Heeft de cliënt een kunstgebit?		
3	Heeft de cliënt een volledige bovenprothese?		
4	Heeft de cliënt een gedeeltelijke bovenprothese?		
5	Heeft de cliënt een volledige onderprothese?		
6	Heeft de cliënt een gedeeltelijke onderprothese?		
7	Heeft de cliënt nog eigen tanden onder de prothese?		
8	Heeft de cliënt implantaten?		
9	Heeft de cliënt klachten?		
10	Kan de cliënt goed kauwen?		
11	Kan de cliënt goed slikken?		
12	Kan de cliënt goed spreken?		
13	Draagt de cliënt de prothese?		
14	Heeft de cliënt een vieze mondgeur?		
15	Heeft de cliënt behoeften, vragen of wensen?		
16	Is de cliënt onlangs nog bij de tandarts geweest?		

Observatieformulier thuiszorg: intake zelfzorg

Ingevuld door		Datum	
---------------	--	-------	--

		Ja	Nee
1	Neemt de cliënt initiatief tot mondverzorging?		
2	Indien nee: vraag de cliënt zijn tanden of prothese te poetsen. Doet hij dat?		
3	Poetst de cliënt elektrisch?		
4	Kan de cliënt de tandenborstel goed hanteren?		
5	Maakt de cliënt effectieve poetsbewegingen?		
6	Bereikt de cliënt alle elementen / delen in de mond?		
7	Houdt de cliënt het poetsen tenminste een minuut vol?		
8	Kan de cliënt mondspoelen?		

Als alle vragen met 'ja' worden beantwoord is de cliënt goed in staat om zijn mond te verzorgen. Wanneer een vraag met 'nee' wordt beantwoord, is ondersteuning van de mondverzorging nodig. Het kan ook zijn dat de tandenborstel aangepast moet worden.

Mondverzorgingschema

Ingevuld door		Datum	
Naam cliënt		Geboortedatum	

Hulp bij gebitsverzorging

*	heeft volledige hulp nodig
	heeft enige hulp nodig
	moet op gezette tijden gestimuleerd worden
	kan zelf een adequate mondhygiëne handhaven
	weigert mondverzorging uit te voeren of te laten uitvoeren

* selecteer wat van toepassing is

Specifieke wensen van de cliënt

Situatie in de mond

*	volledig kunstgebit [boven / onder**] (wordt deze gedragen?)
	overkappingsprothese (let op de pijlers in de kaak) boven / onder
	gedeeltelijk kunstgebit (zgn. plaatje of frame) boven / onder
	eigen tanden en kiezen
	geen tanden en kiezen en ook geen gebitsprothese

** doorhalen wat niet van toepassing is

Mondverzorging

Verzorging kunstgebit	
Verzorging kaakwallen	
Verzorging gedeeltelijk kunstgebit	

Verzorging eigen tanden en kiezen en/of pijlers, implantaten e.d.

Tandenborstel	
Tandpasta	
Tussen de tanden en kiezen	
Spoelmiddelen	

Bijzonderheden
